

sen de mensen au sérieux te worden genomen, wat voor een opsteker het was voor hun (veelal ontbrekende) zelfvertrouwen. Eentje zou zelfs bij het afscheid schrijven dat dit echt de mooiste tijd uit zijn hele leven was geweest.

Zelfs al zou de voorstelling niet goed geworden zijn, dan nog zou ik – alleen al daarom – het project verdedigd hebben. Maar na twee maanden werken bleek het resultaat ook nog eens overdonderend: niks te keurig therapeutisch verwerkte anekdotes over leven in de cel, maar een niets ontziende hellerit langs levens in crisis.

De voorstelling

Na heel wat gedoe vooraf (attest ophalen, rijksregisternummer doorgeven, ticket op voorhand afhalen, GSM thuislaten, enzovoort...) om hoegenaamd te worden toegelaten, arriveer je eindelijk aan de gevangenis. Paspootcontrole, door de metaaldetectie (en indien nodig: zakken leegmaken, riem uit, schoenen uit), de zware deur valt achter je dicht. En meteen is 'de voorstelling' begonnen. Het klinische gebouw – meer

ziekenhuis met te hoge hekken dan een gevangenis zoals je je dat klassiek voorstelt – is in al zijn overdonderende uitgestrektheid een speler op zich. Eenmaal binnen worden toeschouwers uit mekaar gehaald en bij vreemden in een groep gezet. Iedereen neemt plaats aan tafels in de refector, krijgt koffie en wordt gevraagd te wachten. Een bandje speelt een muzikje. Op een groot scherm de weersvoorspelling: elke dag exact 20 graden. Geen wolkje aan de hemel. Meteen wordt duidelijk: hier is niks zoals daarbuiten. Hier is de wereld niet de wereld. Hier ben je alleen (en nooit alleen). Hier is routine regel. Hier leef je in een luchtbel. Hier kruipt de tijd. Temidden van de rusteloze troosteloosheid die nog het meest doet denken aan een familiefeest net voor het door drank en te veel kwalijke herinneringen gaat onttaarden, krijg je opeens ouderwetse cassetterecorders voor je neus. Langs koptelefoons hoor je verhalen, over iemand die zo graag nog eens stokvis zou eten, over hoe de lucht anders ruikt op de buitenplaats van de gevangenis dan buiten de muren. In allerlei talen wordt het heimwee, het verlangen, de verbazing over ontnomen zekerhe-

den ingefluisterd. Tot een anonieme instantie (erg letterlijk zelfs: een karretje met een hoofd in kunststof met een geprojecteerd gezicht erop) de aandacht vraagt en de instructies voor de avond geeft: gelieve uw gids te volgen en bij de groep te blijven. Terwijl je meeloopt met jouw gids, kan je toch niet nalaten het je af te vragen: is het een gedetineerde? een bewaker? een geschoold acteur? Iedereen draagt identieke kostuums in deze wereld zonder onderscheid. En je beseft heel goed dat je er het raden naar hebt en dat stemt tot nadenken, het meest van al nog over jezelf.

In groepen van zestien word je meegenomen naar een aparte vleugel van de gevangenis waar in zes kleine ruimtes mini-voorstellinkjes worden gepresenteerd. Van bijna luchtige confrontaties met de wereld die – letterlijk – op zijn kop wordt gezet tot indringende scènes over zinloos voorbijgegangene tijd, over verlies, hunker, schuld en vervlogen dromen.

Je komt binnen in de eerste kamer. De blinde vrouw die het karretje bediende, zit in een hoekje. Gekraak van een schommelstoel, een kat die ronkt, de telefoon die gaat – dage-

Dogtroep in de Brugse gevangenis DOGTROEP EN BRUGGE 2002 FOTO MAURICE BOYER

